

Voorstel aan Gemeenteraad

Registratienummer:
Z/24/507674

Onderwerp

Wijziging van de gemeenschappelijke regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg.

Voorstel

De gemeenteraad besluit:

Toestemming te verlenen voor het besluit tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg.

Burgemeester

mr. J.Th.C.M. Verheijen

Gemeentesecretaris

J.A.M. Heesen

Inleiding

Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: Wgr) gewijzigd. Het voornaamste doel van de wijziging is het verbeteren van de democratische legitimatie van de gemeenschappelijke regelingen. Dit geschiedt via een versterking van de kaderstellende en controlerende rollen van de raden. Sommige wijzigingen zijn direct per 1 juli 2022 in werking getreden. Andere wijzigingen dienen voor 1 juli 2024 geïmplementeerd te zijn in iedere gemeenschappelijke regelingen.

De gemeenschappelijke regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg heeft zich in deze laten adviseren door juridisch adviesbureau PROOF! Deze adviseur was overigens nauw betrokken bij het adviestraject van Boels Zanders Advocaten en Cooperación, welke bureaus betrokken waren bij de juridische advisering van eenentwintig Limburgse gemeenschappelijke regelingen. Er is aangesloten bij de door hen voorgestelde wijzigingsvoorstellen. Daarbij zijn in het traject – naast de wijzigingen als gevolg van de Wgr – ook wijzigingen meegenomen die voortvloeien uit de Aanpassingswet Wnra (Wet normalisatie rechtspositie ambtenaren) en de Wep (Wet elektronische publicaties). Tevens is – op verzoek van de Provincie en in samenspraak met archiefdeskundigen – tot een nieuwe aangescherpte archiefbepaling gekomen.

Voor de gemeenschappelijke regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg (Kredietbank Limburg) geldt dat zij daarnaast nog de volgende wijzigingen heeft doorgevoerd:

a. Delegatie van bevoegdheden

In de huidige gemeenschappelijke regeling is in beginsel sprake van delegatie van bevoegdheden. De overgedragen bevoegdheden zijn echter niet expliciet beschreven in de gemeenschappelijke regeling. Deze omissie is opgelost door middel van tijdelijke mandaatbesluiten per gemeente. Om een expliciete, weloverwogen keuze te maken tussen delegatie of mandaat, is er vanuit de inhoud van de dienstverlening het gesprek gevoerd over de gewenste governance. Dat heeft geleid tot een voorkeur voor delegatie (= overdracht van de bevoegdheid). Dat betekent dat de formele verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de overgedragen bevoegdheden bij het Dagelijks Bestuur van Kredietbank Limburg komt te liggen. Het college heeft hierdoor geen invloed op het verloop van de individuele trajecten. Via de systematiek van verlengd lokaal bestuur, zoals de Wet gemeenschappelijke regelingen die kent, moet natuurlijk wél verantwoording worden afgelegd aan zowel colleges als raden. De keuze voor delegatie faciliteert de kwaliteit van dienstverlening optimaal, bijvoorbeeld i.v.m. de mogelijkheden voor toegang tot basisadministraties.

b. Bestuurssamenstelling en stemverhoudingen

Als gevolg van de uittreding van Heerlen ontstond het vraagstuk omtrent de bestuurssamenstelling van Kredietbank Limburg en de stemverhoudingen daarbinnen. Het Dagelijks Bestuur mag in stemmen geen meerderheid hebben in het Algemeen Bestuur (art. 14 lid 3 Wgr). Dat heeft ertoe geleid dat nieuwe modellen zijn ontwikkeld. Het volgende bestuursmodel heeft de voorkeur van het Algemeen Bestuur en is als zodanig opgenomen in de gemeenschappelijke regeling:

	Bemensing Algemeen Bestuur	Stem verhouding
Brunssum	1	2
Landgraaf	1	2
Kerkrade	1	4
Maastricht	2	6
Sittard-Geleen	2	6
Totaal	7	20

Wanneer er in de toekomst nieuwe toetreders komen, kan deze verdeling heroverwogen worden, zodat iedere deelnemer slechts één lid van het Algemeen Bestuur heeft met een gewogen stemverhouding.

c. Zeggenschapsverhouding

Als gevolg van de uittreding van gemeente Heerlen, beschikken de gemeenten Maastricht en Sittard-Geleen samen over de meerderheid van de stemmen in het Algemeen Bestuur. Dat betekent dat deze twee gemeenten in theorie de dienst kunnen uitmaken, zolang zij het met elkaar eens zijn. De kleinere gemeenten willen deze zeggenschapsverhouding graag nuanceren. De oplossing wordt niet gezocht in de stemverhoudingen, maar in de meerderheid waarmee besloten mag worden. Wat blijft is dat er een gewone meerderheid vereist is voor besluitvorming, met inachtneming van de stemverhoudingen. Als extra voorwaarde wordt voorgesteld dat vertegenwoordigers van ten minste drie gemeenten moeten instemmen met een besluit. Daarmee wordt de bijzondere positie van de grotere gemeenten geborgd (via de stemverhoudingen) en wordt voorkomen dat de kleinere gemeenten volledig overstemd kunnen worden.

Het formele wijzigingsproces is gestart met het geven van een zienswijze. In haar vergaderingen van 5 oktober respectievelijk 13 december 2023 heeft de raad deze zienswijzen uitgebracht, inhoudende instemming met de geformuleerde wijzigingsvoorstellen. De memo van BZA met de titel "Legal opinion op handreiking zienswijze raden voor wijziging gemeenschappelijke regelingen" heeft geleid tot stemverklaringen tijdens de raadsvergadering van 5 oktober 2023. Daarin heeft de raad zich positief uitgesproken over het toevoegen van bepalingen in de teksten van de gemeenschappelijke regelingen over de zienswijzenprocedure, burgerparticipatie en een evaluatiebepaling waarbij één keer in de vijf jaren geëvalueerd wordt. De raadsbesluiten met de zienswijzen én een uittreksel uit de notulen van de raadsvergadering van 5 oktober 2023 zijn vervolgens aangeboden aan zowel de gemeenschappelijke regelingen als BZA. Uit het uittreksel van de notulen blijken niet alleen de stemverklaringen, maar ook de toezegging van de burgemeester (als voorzitter van de raad) dat college en individuele collegeleden een en ander zullen uitdragen richting gemeenschappelijke regelingen. In een aanbiedingsbrief is dit ook nog verwoord.

Op 20 november 2023 hebben BZA en Cooperación overlegd met de juridische adviseurs van de gemeenten. Het overleg ging over de ontvangen zienswijzen, zoals verwoord in het memo "Reactienota zienswijzen raden, provinciale staten en algemeen bestuur Waterschap". Dit memo is via een informerende nota ter kennisname voorgelegd aan uw college (vergadering 5 december 2023). Uit het memo blijkt dat er een overgrote meerderheid is voor het toevoegen van bepalingen over de zienswijzenprocedure en over burgerparticipatie. Er is géén overwegende meerderheid voor het toevoegen van bepalingen over de evaluatie. Daarom zal gewerkt worden met twee verschillende teksten:

- Voor de “kleine” gemeenschappelijke regelingen – met maximaal 14 deelnemers wordt toegevoegd: “De werking van de regeling zal geëvalueerd worden indien twee deelnemers hierom verzoeken”. Het dagelijks bestuur zal dan een onderzoeksvoorstel aan de deelnemers voorleggen”.
- Voor de “grote” gemeenschappelijke regelingen – vanaf 15 deelnemers wordt toegevoegd: “De werking van de regeling zal om de vijf jaar geëvalueerd worden, voor het eerst in [datum invullen]. Het dagelijks bestuur zal daartoe een onderzoeksvoorstel en de daarmee gepaard gaande financiële consequenties aan de deelnemers voorleggen”.

Wij zijn deelnemer aan de kleine gemeenschappelijke regelingen: Gegevenshuis, Kredietbank en Vidar. Voor het overige zijn wij deelnemer aan grote gemeenschappelijke regelingen: BsGW, GGD, Omnibuzz, RUD en Veiligheidsregio.

Nu de zienswijzenprocedure is afgerond (bij gemeenteraden, provinciale staten en algemeen bestuur Waterschap) wordt het formele wijzigingsproces voortgezet met het vragen van toestemming. De tekst van de regeling is daartoe aangepast conform het al genoemde memo “Reactienota zienswijzen raden, provinciale staten en algemeen bestuur Waterschap”.

Beoogd effect

Het voor 1 juli 2024 implementeren van de wijzigingen / nieuwe instrumenten in de gemeenschappelijke regelingen. De wijzigingen zijn in een traject – begeleid door BZA, Cooperación en PROOF! – tot stand gekomen. Tijdens dit traject heeft overleg plaatsgevonden met de gemeenschappelijke regelingen (de directies), de griffiers, de gemeentesecretarissen, de juristen én met college- en raadsleden.

Nu de zienswijzen zijn overgenomen, is het verlenen van de toestemming een formaliteit.

Argumenten

1.1. Het verlenen van toestemming is de volgende stap in het formele wijzigingsproces

Artikel 1 lid 4 van de Wgr bepaalt: “De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters gaan niet over tot het treffen van een regeling dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang” (onder treffen wordt mede verstaan het wijzigen van een regeling).

1.2 De raad heeft via haar eerdere zienswijzen ingestemd met de geformuleerde (uniforme) wijzigingsvoorstellen.

In haar vergadering van 5 oktober respectievelijk 13 december jongstleden heeft de raad deze zienswijzen uitgebracht.

1.3 De raad heeft zich via haar stemverklaringen positief uitgesproken over enkele nieuwe wijzigingsvoorstellen

Voorstellen van een Noord-Limburgse raadswerkgroep en van drie Parkstad-gemeenten zijn beoordeeld door BZA en Cooperación in haar memo “Legal opinion op handreiking zienswijze raden voor wijziging gemeenschappelijke regelingen”. De raad stond positief tegenover het toevoegen van bepalingen over de zienswijzenprocedure; burgerparticipatie en een evaluatiebepaling waarbij één keer in de vijf jaren geëvalueerd wordt.

1.4 Er is een overgrote meerderheid (van raden, provinciale staten en algemeen bestuur Waterschap) voor nagenoeg alle wijzigingsvoorstellen.

En daar waar geen overwegende meerderheid is – voor een evaluatiebepaling – is een redelijk tekstvoorstel gekomen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen kleine en grote gemeenschappelijke regelingen.

Kanttelingen

Geen.

Inclusie

De uniforme wijzigingsvoorstellen zijn zo begrijpelijk mogelijk geformuleerd. Via www.overheid.nl komen de definitieve teksten van de gemeenschappelijke regelingen te zijner tijd voor iedereen beschikbaar.

Duurzaamheid

Dit voorstel heeft geen invloed op duurzaamheid: het betreft de implementatie van een wetswijziging in een gemeenschappelijke regeling.

Financiën

Voorstel zonder financiële consequenties binnen de begroting.

Communicatie en Participatie

De gemeenschappelijke regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg wordt te zijner tijd geïnformeerd over de uitkomsten van het wijzigingsproces.

Vervolg

Nadat de gemeenteraad het college toestemming heeft verleend, zal het college een besluit nemen met betrekking tot de wijziging. Dit dient voor 1 juli 2024 te gebeuren.

Bijlagen

- 01 Geconsolideerde versie wijziging GR KBL
- 02 Reactienota zienswijzen raden 22 november 2023
- 03 Aanbiedingsbrief wijziging GR KBL

Voorstel aan Gemeenteraad	
Steller :	
Telefoon :	
E-mail :	
Cluster:	
Burgemeester:	
mr. J.Th.C.M. Verheijen	
Registratienummer : Z/24/507674	
Reg. datum : 10 januari 2024	
Reg.nummer(s) bijlagen :	
Gemeentesecretaris:	
J.A.M. Heesen	

Burgemeester,

mr. J.Th.C.M. Verheijen

Gemeentesecretaris,

J.A.M. Heesen